

กฎหมายการค้าประเวณีของสาธารณรัฐสิงคโปร์
: ความผกผันกันระหว่างเสรีภาพเอกชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*

ดิศรณ์ ลิขิตวิทย์วุฒิ**

๑. บทนำ

สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นสิทธิของมนุษย์ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ซึ่งสะท้อนผ่านคำอธิบายสำนักคิดนิติศาสตร์กฎหมายธรรมชาติ (natural law school) ว่าเป็นเขตแดนศักดิ์สิทธิ์ที่คุ้มครองปัจเจกชนโดยการจำกัดอำนาจรัฐไม่ให้รุกรานสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจนเกินสมควร เพราะฉะนั้น เนื้อหาปลีกย่อยต่าง ๆ ของสิทธิมนุษยชนโดยทั่วไปแล้วย่อมมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกันคือเป็นตัวแปรผกผันและถ่วงดุลกับอำนาจรัฐ^๑ อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงนั้นอาจมีบางกรณีที่เนื้อหาปลีกย่อยของสิทธิมนุษยชนเหล่านั้นเกิดความผกผันกันเอง โดยเฉพาะในประเด็นปัญหาของ “เสรีภาพของเอกชน (private autonomy)” และ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (human dignity)” กล่าวคือ หากปัจเจกชนนั้นสมัครใจที่จะทำการลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งแก่ตัวเขา โดยไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นแล้ว มีประเด็นปัญหาที่น่าพิจารณาว่า การใช้เสรีภาพในลักษณะดังกล่าวนี้มีความชอบธรรมที่กฎหมายจะสามารถให้การรับรองได้หรือไม่อย่างไร และเพียงใด

ทั้งนี้ เนื่องจากการค้าประเวณี (prostitution) นั้นก็กรณีที่ปัจเจกชนใช้เสรีภาพของตนในการตัดสินใจที่จะเลือกประกอบอาชีพ โดยลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองเพื่อหารายได้ดำรงชีพ หรือประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งด้วยวิธีการยินยอมให้ผู้อื่นใช้ร่างกายของตนเองเป็นวัตถุ เพื่อสนองความต้องการทางเพศของผู้มาซื้อบริการ^๒ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ก็มีทั้งฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในการที่จะให้อาชีพดังกล่าวได้รับการรับรองตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในภูมิภาคอาเซียนนั้น ได้ปรากฏว่าสาธารณรัฐสิงคโปร์ไม่ได้มีมาตรการทางกฎหมายที่ห้ามมิให้มีการประกอบอาชีพหรือธุรกิจการค้าประเวณีแต่อย่างใด หากแต่เป็นการควบคุมภายใต้เงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด ด้วยเหตุนี้ จึงมีข้อพิจารณาถึงความขัดแย้งในเนื้อหาปลีกย่อยของสิทธิมนุษยชนที่สำคัญระหว่าง เสรีภาพเอกชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้น กฎหมายการค้าประเวณีของสาธารณรัฐสิงคโปร์จึงมีความน่าสนใจในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงความชอบธรรมตามกฎหมายของการประกอบอาชีพการค้าประเวณีหรือการเป็นโสเภณีภายในประเทศสมาชิกอาเซียน

ทั้งนี้ ผู้เขียนจะได้ทำการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายการค้าประเวณีภายใต้หลักเสรีภาพของเอกชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และทำการศึกษากฎหมายการค้าประเวณีของสาธารณรัฐสิงคโปร์ จากนั้นจึงจะได้ทำการวิเคราะห์ถึงความชอบธรรมของกฎหมายการค้าประเวณีต่อไป

* บทความนี้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๒

** นักวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ จิรนิติ หะวานนท์, สิทธิทางวิธีพิจารณาความอาญาตามรัฐธรรมนูญ, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, ๒๕๔๔), น.๑๕.

^๒ ปิยะพงษ์ พันธุ์ธงชัย, “การศึกษาสาเหตุที่ทำให้หญิงเข้ามาสู่การขายบริการ : ศึกษาเฉพาะกรณีหญิงขายบริการบริเวณสนามหลวง” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๗), น.๓๑.

๒. แนวคิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับกฎหมายการค้าประเวณีภายใต้หลักเสรีภาพของเอกชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

เนื่องจากการค้าประเวณีนั้น เป็นประเด็นปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างเสรีภาพของเอกชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้นในส่วนนี้จึงจะได้ทำการอธิบายเกี่ยวกับแนวแนวคิดเบื้องหลังของหลักการทั้งสองประการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ หลักเสรีภาพของเอกชน

แนวคิดเบื้องหลังเกี่ยวกับเสรีภาพของเอกชนนั้นมีรากฐานทางความคิดมาจาก “ลัทธิอิสรนิยม (liberalism)” ซึ่งอธิบายว่า มนุษย์แต่ละคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะมีอิสรภาพ สิทธิที่จะทำอะไรก็ตามกับสิ่งต่างๆที่เราเป็นเจ้าของเราที่เป็นเจ้าของ ครอบครองที่เราเคารพสิทธิของผู้อื่นที่จะทำอย่างเดียวกัน^๓ ปัจจุบันทุกคนล้วนแล้วแต่มีสิทธิเสรีภาพในการกระทำทุกประการไม่ว่าจะเป็น เสรีภาพทางความคิด การนับถือศาสนา เศรษฐกิจ การค้า ฯลฯ “หลักเสรีภาพของเอกชน” จึงหมายถึงอำนาจของเอกชนในการตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับขอบเขตทางกฎหมายของตนเองทั้งในส่วนตัวและในทางทรัพย์สิน และเมื่อเราใช้สิทธิเสรีภาพนี้แล้วกฎหมายก็จะมารับรองให้สิ่งที่ปัจเจกชนกระทำนั้นบังเกิดผลในทางกฎหมายได้^๔ ด้วยเหตุนี้การค้าประเวณีหรือการเป็น โสเภณีนั้น แม้อาจจะเป็นสิ่งที่หลายคนในสังคมมองว่าน่ารังเกียจทางศีลธรรมจากการใช้ร่างกายของตนสนองตัณหาทางเพศของผู้อื่น แต่ก็ไม่ได้แปลว่ากฎหมายที่ห้ามไม่ให้การค้าประเวณีด้วยความสมัครใจนั้นมีความชอบธรรม^๕ เพราะกฎหมายนั้นไปขัดขวางการใช้เสรีภาพของเอกชนนั่นเอง ด้วยเหตุนี้จากคำอธิบายหลักการดังกล่าว การค้าประเวณีจึงไม่ควรถูกห้าม แทรกแซง หรือจำกัดด้วยกฎหมายของรัฐ เพราะจะเป็นการลดทอนเสรีภาพของเอกชน

ทั้งนี้ หลักการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มสำนักคิดสตรีเสรีนิยม (liberal feminist) ซึ่งมีแนวคิดสนับสนุนให้ยกเลิกความผิดอาญา (decriminalization) เกี่ยวกับความผิดฐานค้าประเวณีทั้งหมด โดยให้เหตุผลว่า การประกอบอาชีพค้าประเวณี หรือโสเภณีนั้นเป็นโอกาสหนึ่งของมนุษย์ในการประกอบอาชีพ^๖ ครอบครองได้ว่าการประกอบอาชีพนี้บุคคลมิได้กระทำไปโดยถูกอำนาจใดบังคับแล้ว บุคคลนั้นก็มีความชอบธรรมที่จะเลือกตัดสินใจในการประกอบอาชีพนี้ นอกจากนี้อาชีพดังกล่าวยังสามารถช่วยลดอัตราอาชญากรรมทางเพศได้อีกด้วย เนื่องจากการตอบสนองความต้องการทางเพศนี้สามารถซื้อขายได้โดยเสรี อีกทั้งยังเป็นช่องทางหนึ่งในการประกอบอาชีพสำหรับผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ดังนั้น นโยบายของรัฐที่พึงจะกำหนดแก่อาชีพค้าประเวณีนั้นคือการส่งเสริมให้การค้าประเวณีเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เช่น การให้หลักประกันทางกฎหมายนิติกรรม-สัญญาแก่โสเภณีในสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้รับบริการชำระหนี้ภายหลังรับบริการ การมีสิทธิตามกฎหมายแรงงาน การให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่โสเภณีเพื่อไม่ให้ถูกคุกคามชีวิต ร่างกาย

^๓ Michael J. Sandel; แปลโดย สฤณี อาชวานันทกุล, *Justice : What's the right thing to do?*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวสต์ส, ๒๕๕๗), น.๘๕.

^๔ ภัทรพร สิริกาญจน, “ประโยชน์นิยมในเรื่องความว่าด้วยเสรีภาพของจอห์น สจวร์ต มิลล์,” *วารสารราชบัณฑิตยสถาน* ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๒, น.๑๕๗. (๒๕๕๖)

^๕ ศันท์กรณ (จำปี) โสทธิพันธุ์, *คำอธิบายนิติกรรม-สัญญา*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๕, (กรุงเทพฯ: วิทยุชน, ๒๕๕๒), น.๒๕-๒๖.

^๖ Michael J. Sandel, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ ๓*, น. ๘๖.

^๗ Katie Beran, “Revisiting the Prostitution Debate: Uniting Liberal and Radical Feminism in Pursuit of Policy Reform,” 30 *Law and Inequality* 19, 22.

ทรัพย์สินในขณะทำงาน หรือการรักษาระดับมาตรฐานคุณภาพด้านสาธารณสุขไม่ให้โรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์อันเกิดจากการค้าประเวณีแพร่กระจายไปสู่ประชาชน^๘

ดังนั้น หากพิจารณาตามแนวคิดของหลักเสรีภาพของเอกชนแล้วจะเห็นได้ว่า การค้าประเวณีก็เป็นเรื่องที่สามารถยอมรับได้ตราบใดที่การค้าประเวณีนั้นบุคคลได้กระทำไปโดยสมัครใจที่จะประกอบอาชีพนี้ เพราะเป็นการรับรองว่าปัจเจกชนนั้นมีเสรีภาพอย่างเต็มที่ในการเลือกวิถีการดำเนินชีวิตของตนเอง

๒.๒ หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึง ความมีค่าของมนุษย์แต่ละคน ทั้งในแง่ของความมีค่าในตัวเองของผู้คนนั้นเองและในสถานะภาพของความเป็นมนุษย์ของแต่ละคนด้วย ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นี้ย่อมเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญของมนุษย์แต่ละคนอันไม่อาจจะถูกลดทอนหรือพรากเสียได้ และมีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคนโดยไม่คำนึงถึงเพศ สีผิว สัญชาติ หรือศาสนา^๙ โดยประกอบด้วยรากฐานทางความคิด ๒ ประการนั่นคือ สิทธิในชีวิตร่างกาย และสิทธิที่จะได้รับความเสมอภาค

๒.๒.๑ สิทธิในชีวิตร่างกาย

เป็นสิ่งที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่เกิดเป็นสิทธิของปัจเจกบุคคลที่มีอยู่ในสภาวะธรรมชาติ สิทธิในชีวิตและร่างกายดังไม่อาจจะถูกพรากไปจากบุคคลได้ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ และเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีอิสระที่จะกำหนดตนเองได้ตามเจตจำนงที่ตนประสงค์ จากการที่มนุษย์มีเจตจำนงโดยอิสระในอันจะสร้างสภาพแวดล้อมของตนเองหรือพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองนี้เองที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ดังนั้น เพื่อเป็นการเคารพในสิทธิในชีวิตและร่างกายของปัจเจกบุคคล บุคคลแต่ละคนจึงต้องเคารพในขอบเขตปริมณฑลส่วนบุคคลของแต่ละคน^{๑๐}

๒.๒.๒ สิทธิที่จะได้รับความเสมอภาค

สิทธิในความเสมอภาคเป็นการแสดงว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน อันเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ของปัจเจกบุคคลต่อปัจเจกบุคคลและต่อสังคม^{๑๑} เป็นหลักพื้นฐานซึ่งย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นมนุษย์โดยมิต้องคำนึงถึงคุณสมบัติอื่นๆ แนวคิดทางกฎหมายของหลักความเสมอภาคในปัจจุบันได้รับการรับรองอย่างชัดเจนโดยถือว่าบุคคลย่อมมีความเสมอภาคที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน (Fairness) ซึ่งหมายถึง “หลักความเสมอภาคเบื้องหน้ากฎหมาย (equality before the law)” ที่เป็นการยอมรับสิทธิเสรีภาพอันเป็นสาระสำคัญของความเป็นมนุษย์ที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิดและไม่อาจพรากไปได้^{๑๒}

ทั้งนี้ หลักการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มสำนักคิดสตรีนิยมโดยรากฐาน (radical feminist) ซึ่งได้ให้เหตุผลโต้แย้งที่สำคัญในเรื่องของกฎหมายที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณีอย่างเสรีไว้หลายประการด้วยกัน กล่าวคือ ประการแรก เสรีภาพของเอกชนในเรื่องดังกล่าวไม่ใช่เสรีภาพในการตัดสินใจที่จะเลือกประกอบอาชีพค้าประเวณีอย่างแท้จริง เพราะแม้จะไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดบังคับให้ประกอบอาชีพเช่นว่า

^๘ Ibid., p.35.

^๙ บุญศรี มีวงศ์ไชยะ, กฎหมายรัฐธรรมนูญ, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), น.๕๒๒.

^{๑๐} “สิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” รายงานการวิจัย สถาบันพระปกเกล้า สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จาก http://www.kpi.ac.th/media_kpiacth/pdf/M8_217.pdf

^{๑๑} เพิ่งอ้าง.

^{๑๒} เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, “หลักความเสมอภาค” สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จาก <http://public-law.net/publaw/view.aspx?id=657>

นั่นก็ตาม แต่ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ประกอบอาชีพโสเภณีนั้นล้วนแต่เป็นบุคคลที่ไม่มีทางเลือกอื่นในการประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิต ซึ่งโดยส่วนมากมักเป็นกรณีของปัญหาทางการเงิน ดังนั้นจึงไม่อาจกล่าวได้โดยสมบูรณ์ได้เลยว่าบุคคลเหล่านั้นได้เลือกที่จะประกอบอาชีพโสเภณีโดยใช้เสรีภาพในการตัดสินใจของตน^{๑๓} ประการที่สอง การที่รัฐยินยอมให้เอกชนประกอบอาชีพการค้าประเวณีนั้นเป็นการอนุญาตให้ปัจเจกชนปฏิบัติต่อกันโดยเพิกเฉยถึงความเป็นมนุษย์ โดยการให้บุคคลหนึ่งสามารถปฏิบัติกับอีกบุคคลหนึ่งดุจดั่งทรัพย์สินสิ่งของเพื่อสนองความต้องการทางเพศของตน เพราะฉะนั้น สิทธิในชีวิตร่างกายอันเป็นหนึ่งในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงถูกลดคุณค่าลงจนหมดสิ้น และประการที่สาม ผู้ที่ประกอบอาชีพโสเภณีนั้นล้วนแต่เป็นหญิงแทบทั้งสิ้น การที่กฎหมายสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพโสเภณีอย่างเสรีจึงเป็นการส่งเสริมให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันของสถานะทางเพศระหว่างชายและหญิง^{๑๔}

จากคำอธิบายข้างต้นที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าประเด็นปัญหาความชอบธรรมของกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีนั้นก่อให้เกิดความผกผันกันระหว่างเสรีภาพของเอกชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งต่างก็มีแนวคิดและการให้เหตุผลที่ควรค่าแก่การรับฟังทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม นโยบายของรัฐในการจัดการเกี่ยวกับการค้าประเวณีจะปรากฏออกมาเป็นอย่างไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมตามสภาพสังคมของรัฐนั้นๆ ด้วย ทั้งนี้ แม้กระแสนิยมของสังคมโลกตอนนี้เป็นไปในทางที่ไม่ยอมรับให้การค้าประเวณีชอบด้วยกฎหมายด้วยเหตุผลของความน่ารังเกียจทางศีลธรรม แต่ก็ยังมีกฎหมายบางประเทศที่ยอมรับให้สามารถมีการค้าประเวณีได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยทั้งนี้ผู้เขียนได้ยกประเทศสิงคโปร์เป็นกรณีศึกษาดังจะกล่าวต่อไป

๓. กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ค้าประเวณีมีความผิด เนื่องจากประเทศสิงคโปร์มีแนวคิดว่าการค้าประเวณีเป็นการผิดกฎหมายโดยสิ้นเชิงแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อในเชิงลบ เช่น แก๊งมาเฟีย การก่ออาชญากรรม การค้ามนุษย์ และความเสี่ยต่อสุขภาพของประชาชน^{๑๕} อย่างไรก็ตาม กฎหมายและแนวนโยบายเรื่องการค้าประเวณีของสิงคโปร์ไม่ได้มีลักษณะเปิดเสรี อีกทั้งยังคงมีความคลุมเครือ^{๑๖} และ แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการดังกล่าวกลับสามารถขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการได้ โดยผู้ค้าบริการทางเพศจะต้องขายบริการในสถานบริการที่ตั้งอยู่เฉพาะในเขตที่เจ้าหน้าที่กำหนดไว้เท่านั้น เรียกว่า “เขตพื้นที่สีแดง” (Designated Red-light Areas) และมีเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นคณะทำงานเฉพาะกิจเกี่ยวกับปัญหาการค้าประเวณีในแผนกสืบสวนสอบสวน (Criminal Investigation Department) เป็นผู้มีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังกล่าว^{๑๗}

ในส่วนนี้จะได้อธิบายประวัติศาสตร์การค้าประเวณีของประเทศสิงคโปร์ และ กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของประเทศสิงคโปร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

^{๑๓} Katie Beran, *supra* note 7, p.37.

^{๑๔} *Ibid.*, p.36.

^{๑๕} สำนักงานแรงงานประเทศสิงคโปร์, “การค้าประเวณีในประเทศสิงคโปร์” สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จาก <http://singapore.mol.go.th/node/397>

^{๑๖} มาตาลักษณ์ เสรเมธากุล (อรุณีโรจน์) และคณะ, รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี เรื่อง “โครงการพัฒนากฎหมายเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี และครอบครัว : ทบทวนกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการค้าประเวณี” (เสนอต่อ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว โดยคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๖๑), น.๗๓.

^{๑๗} *เพ็งอึ้ง*.

๓.๑ ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการค้าประเวณี

พัฒนาการของการค้าประเวณีของประเทศสิงคโปร์นั้นมีต้นกำเนิดจากการขยายตัวของการเมืองและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสิงคโปร์ ตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ ๑๙ ชาวจีนได้เข้ามาในตลาดแรงงานของสิงคโปร์เป็นจำนวนมาก กลุ่มผู้ค้าแรงงานส่วนใหญ่เป็นชายโสดและอาศัยอยู่ในไชน่าทาวน์^{๑๘} ส่วนหญิงชาวจีนและญี่ปุ่นถูกกดดันจากความยากจน เกิดการลักลอบพาผู้หญิงจากประเทศจีน ญี่ปุ่นและประเทศอื่นเข้ามาในสิงคโปร์เพื่อค้าประเวณี^{๑๙} ซึ่งนำไปสู่การระบาดของโรคติดต่อทางเพศ สัมพันธ์ในเวลาต่อมา ด้วยเหตุนี้ในปี ค.ศ. 1870 จึงได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยโรคติดต่อ (Contagious Disease Ordinance) ซึ่งได้กำหนดให้มีเขตพื้นที่สีแดง (Red-Light Districts) เพื่อการค้าบริการทางเพศโดยเฉพาะรวมทั้งสิ้น ๓ เขตพื้นที่ โดยจำแนกเป็นพื้นที่สำหรับผู้ค้าบริการทางเพศที่เป็นชาวจีนและพื้นที่สำหรับคนเชื้อชาติอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมี การกำหนดให้สถานที่สำหรับการค้าบริการทางเพศต้องขึ้นทะเบียนและมีการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ รวมทั้งผู้ขายบริการเองมีหน้าที่ต้องเข้ารับการตรวจรักษาพยาบาลตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้^{๒๐}

ต่อมา ผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในสิงคโปร์เพิ่มจำนวนมากขึ้น และปัญหาการค้ามนุษย์ที่มาจากความยากจนก็ทวีความรุนแรงขึ้น รัฐบาลจึงเริ่มดำเนินการทบทวนกฎหมายและแนวนโยบายด้านการค้าประเวณีใหม่ โดยเริ่มตั้งแต่การยกเลิกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยโรคติดต่อในปี ค.ศ. ๑๘๘๗ ซึ่งรัฐบาลไม่ได้ออกกฎหมายห้ามการค้าบริการทางเพศหรือกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาทั้งหมด หากแต่เพียงวางนโยบายและบังคับใช้กฎหมายที่ควบคุมการค้าบริการทางเพศให้เข้มงวดขึ้น^{๒๑} อย่างไรก็ตาม เมื่อรัฐบาลพรรค People Action Party ชนะการเลือกตั้งในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ จึงเริ่มดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อตอบสนองข้อร้องเรียนของกลุ่มสตรีและองค์กรทางศาสนา โดยการเข้าหลายสถานค้าบริการทางเพศ แต่ผลที่ตามมา กลับทำให้ปัญหาการค้าประเวณียุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น เพราะสถานค้าบริการทางเพศหลายแห่งไม่ได้ปิดกิจการหากแต่ย้ายจากพื้นที่สีแดงเข้าไปอยู่ในพื้นที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลโดยทั่วไปและปกปิดว่าใช้เป็นสถานค้าบริการทางเพศ ทำให้ยากต่อการตรวจสอบควบคุม ส่งผลให้สถานค้าบริการทางเพศในประเทศสิงคโปร์เพิ่มจำนวนมากขึ้นในระยะต่อมา^{๒๒} ต่อมา รัฐบาลสิงคโปร์ตัดสินใจหันมาใช้นโยบายเพื่อควบคุมสถานค้าบริการทางเพศด้วยการจำกัดพื้นที่อีกครั้ง ในปัจจุบันการค้าบริการทางเพศในสิงคโปร์สามารถพบได้หลายรูปแบบ เริ่มตั้งแต่การขายบริการในสถานบริการที่อยู่ในเขตพื้นที่สีแดง ซึ่งมีทั้งหมด ๖ เขตพื้นที่ ได้แก่ ย่าน Geylang, Flanders Square, Keong Siak Street, Desker Road, Tanjong Pagar Area, Johore Road นอกจากนี้ ยังมีผู้ค้าบริการทางเพศแบบอิสระในรูปแบบของเอสเคอร์ต การค้าประเวณีตามท้องถนน การขาย

^{๑๘} ชิวสิทธิ์ บุญเกียรติ, “เปลือย ‘เรื่อนร่าง’ ประวัติศาสตร์สิงคโปร์” *จุลสารหอจดหมายเหตุธรรมศาสตร์* ฉบับที่ ๑๒ (มิ.ย. ๕๑-พ.ค. ๕๒), น.๑๒๔.

^{๑๙} James Francis Warren, *Ah Ku and Karayuki-san: Prostitution in Singapore 1870-1940* (Singapore: Oxford University Press, 1993), pp. 25 - 35.; อ้างใน มาตาลักษณ์ เสรมธากุล (ออรุ่งโรจน์) และคณะ, *เชิงอรรถที่ ๑๖*, น.๗๔.

^{๒๐} มาตาลักษณ์ เสรมธากุล (ออรุ่งโรจน์) และคณะ, *เชิงอรรถที่ ๑๖*, น.๗๔.

^{๒๑} Ben Chapman - Schmidt, “Sex in the Shadow of the Law: Regulating Sex Work and Human Trafficking in Singapore,” *10 Asian Journal of Comparative Law*, (2015), 4.; อ้างใน มาตาลักษณ์ เสรมธากุล (ออรุ่งโรจน์) และคณะ, *เชิงอรรถที่ ๑๖*, น.๗๔.

^{๒๒} Jin Hui Ong, ‘Singapore’ in Nanette Davis (ed) , *Prostitution: An International Handbook on Trends, Problems, and Policies*, (Westport, CT: Greenwood Press, 1993), p. 247. ; อ้างใน มาตาลักษณ์ เสรมธากุล (ออรุ่งโรจน์) และคณะ, *เชิงอรรถที่ ๑๖*, น.๗๕.

บริการที่สามารถเรียกได้ผ่านโทรศัพท์ (Call girls) หรือการค้าประเวณีผ่านสื่อสังคมออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ต^{๒๓}

๓.๒ กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี

ในปัจจุบัน แม้การซื้อขายบริการทางเพศระหว่างเพศตรงข้ามโดยทั่วไปจะไม่ใช่ความผิดตามกฎหมายสิงคโปร์ แต่ก็มีกฎหมายที่คอยควบคุมการค้าประเวณีให้เป็นไปโดยสงบเรียบร้อย ดังต่อไปนี้

(๑) กฎบัตรว่าด้วยสตรี (Women's Charter)

บทบัญญัติมาตรา ๑๔๐ แห่งกฎบัตรว่าด้วยสตรีได้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี ซึ่งกล่าวถึงการกระทำที่ถือได้ว่าเป็นการค้าบริการทางเพศที่ผิดต่อกฎหมาย โดยหมายความรวมถึงเฉพาะการค้ามนุษย์ (human trafficking) เพื่อการค้าประเวณี และการจัดหาสตรีหรือเด็กผู้หญิงเพื่อการค้าประเวณีทั้งในและนอกประเทศสิงคโปร์ การพาสตรีและเด็กผู้หญิงจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเพื่อการค้าประเวณี การกักขังสตรีและเด็กผู้หญิงไว้ในสถานค้าบริการทางเพศหรือเพื่อการค้าประเวณีเท่านั้น ซึ่งแสดงว่าการกระทำนอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ย่อมไม่อาจถือเป็นความผิดทางอาญาแต่อย่างใด^{๒๔}

นอกจากนี้ ในมาตรา ๑๔๖(a) มีบทบัญญัติห้ามการเสนอขายบริการทางเพศผ่านระบบสื่อสารโทรคมนาคม อันได้แก่ เว็บไซต์ การบริการใด ๆ ที่ใช้เสียงผ่านโทรศัพท์ การบริการใด ๆ ที่ใช้ระบบข้อความ หรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่ช่วยการสื่อสาร ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า กฎหมายฉบับนี้คงมีแต่เพียงวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองสตรีและเด็กผู้หญิงทุกคนจากการถูกบังคับให้ค้าประเวณี และไม่ได้มีการบัญญัติให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาในตัวเอง คงมีแต่เพียงการห้ามเสนอขายบริการทางเพศผ่านเครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งการไม่บัญญัติให้การค้าประเวณีเป็นความผิดอาญาถือเป็นวิธีการที่รัฐบาลสิงคโปร์ใช้มาตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นรัฐอาณานิคมของสหราชอาณาจักรจนถึงปัจจุบัน^{๒๕}

(๒) ประมวลกฎหมายอาญา (Penal Code)

ประมวลกฎหมายอาญาได้มีการกำหนดความผิดฐานการค้ามนุษย์หรือกระทำการอื่น ๆ ต่อผู้มีอายุต่ำกว่า ๒๑ ปี เพื่อการค้าประเวณี การร่วมประเวณีที่ไม่ชอบ หรือด้วยวัตถุประสงค์อื่นที่ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรม ต้องโทษทั้งจำคุกและปรับ ทั้งนี้ตามมาตรา ๓๗๒^{๒๖} บทบัญญัติความผิดว่าด้วยการซื้อ หรือกระทำการอื่น ๆ ต่อผู้มีอายุต่ำกว่า ๒๑ ปี เพื่อการค้าประเวณี การร่วมประเวณีโดยไม่ชอบ หรือด้วยวัตถุประสงค์อื่น

^{๒๓} Tan Shin Bin and Alisa Gill, "Containing Commercial Sex to Designated Red Light Areas: An Idea Past its Prime?," Policy paper Lee Kuan Yew School of Public Policy National University of Singapore, (2014): pp. 1 - 3, Retrieved 11 February 2019, available at <http://policydesign.org/wp-content/uploads/2014/07/Containing-Commercial-Sex-to-Designated-Red-Light-Areas.pdf>.

^{๒๔} เพิ่งอ้าง., น.๗๗-๗๘.

^{๒๕} เพิ่งอ้าง., น.๗๙.

^{๒๖} Penal Code

Article 372 Whoever sells, lets to hire, or otherwise disposes of any person under the age of 21 years with intent that such person shall at any age be employed or used for the purpose of prostitution or illicit intercourse with any person or for any unlawful and immoral purpose, or knowing it to be likely that such person will at any age be employed or used for any such purpose, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to 10 years, and shall also be liable to fine.

ที่ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรม^{๒๗} มาตรา ๓๗๓(a) ว่าด้วยความผิดฐานพาสตรีและค้าสตรีเพื่อการประเวณี^{๒๘} เป็นความผิดอาญาโดยตรง แต่บัญญัติให้การกระทำอื่น ๆ ที่เข้าทำนองบังคับให้บุคคลต้องค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาเท่านั้น^{๒๙}

(๓) รัฐบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและเหตุรำคาญ (Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act)

รัฐบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้การซื้อเชิญให้ซื้อบริการการค้าประเวณีหรือการกระทำอื่น ๆ ที่ผิดศีลธรรมในพื้นที่สาธารณะ เป็นความผิดอาญา^{๓๐} ซึ่งบทบัญญัติในข้อนี้เป็นการควบคุมการค้าประเวณีในฐานะการกระทำที่ผิดศีลธรรมในลักษณะรบกวนสาธารณชนเท่านั้น เพราะตัวบทจำกัต้องครอบคลุมความผิดไว้เพียงการกระทำในพื้นที่สาธารณะเท่านั้น โดยไม่ได้มุ่งจะปราบปรามการค้าประเวณีในรูปแบบทั่วไป^{๓๑}

๔. บทวิเคราะห์

จากการอธิบายข้างต้นจะเห็นได้ว่าการค้าประเวณีนั้นทำให้เกิดข้อขัดแย้งกันในทางทฤษฎีเกี่ยวกับเสรีภาพของเอกชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เนื่องจากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบอาชีพโสเภณีจะต้องทำการสละสิทธิในร่างกายของตนเองโดยลดคุณค่าให้ถูกบุคคลอื่นใช้เป็นตั้งทรัพย์สินเพื่อระบายความต้องการทางเพศ ซึ่งอาจกระทบต่อคุณค่าความเป็นมนุษย์ที่บุคคลแต่ละคนพึงปฏิบัติต่อกันในสังคม อย่างไรก็ตามในอีกแง่มุมหนึ่งก็คือว่า ปัจเจกชนทุกคนเป็นเจ้าของร่างกายตนเองที่จะให้หรือไม่ให้คุณค่าได้อย่างอิสระ

ประเด็นปัญหาที่สำคัญในเรื่องนี้ก็คือ การค้าประเวณีมีความชอบธรรมที่จะถูกยกเลิกจากการกำหนดเป็นความผิดอาญาแล้วถูกปรับเปลี่ยนเป็นการถูกควบคุมด้วยมาตรการทางกฎหมายแทนหรือไม่ ต่อปัญหานี้ อธิบายได้ว่าแม้ปัจเจกชนจะมีเสรีภาพของเอกชนในการที่จะเลือกว่าจะใช้ร่างกายของตนเองในการแสวงหาผลประโยชน์ก็ตาม แต่อย่างไรก็ดีในกรณีการค้าประเวณีนั้นเราไม่อาจยอมรับได้อย่างสมบูรณ์เลยว่าผู้ประกอบอาชีพโสเภณีนั้นได้ใช้เสรีภาพของตนอย่างแท้จริงในการเลือกประกอบอาชีพดังกล่าว เพราะการตัดสินใจเลือก

^{๒๗} Penal Code

Article 373 Whoever buys, hires or otherwise obtains possession of any person under the age of 21 years with intent that such person shall at any age be employed or used for the purpose of prostitution or illicit intercourse with any person or for any unlawful and immoral purpose, or knowing it to be likely that such person will at any age be employed or used for any such purpose, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to 10 years, and shall also be liable to fine.

^{๒๘} Penal Code

Article 373A Whoever — (a) by any false pretence, false representation, or fraudulent or deceitful means, brings, or assists in bringing, into Singapore any woman with intent that such woman may be employed or used for the purpose of prostitution; (b) brings, or assists in bringing, into Singapore any woman with intent that such woman may be sold or bought for the purpose of prostitution; or (c) sells or buys any woman for the purpose of prostitution, shall be punished with imprisonment for a term not exceeding 10 years, and shall also be liable to fine.

^{๒๙} มาตาลักขณ์ เสรมชากุล (อรุณโรจน์) และคณะ, *เชิงอรรถที่ ๑๖*, น.๘๐-๘๑.

^{๓๐} Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act

Article 19 Every person who in any public road or public place persistently loiters or solicits for the purpose of prostitution or for any other immoral purpose shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$1,000 and, in the case of a second or subsequent conviction, to a fine not exceeding \$2,000 or to imprisonment for a term not exceeding 6 months or to both.

^{๓๑} มาตาลักขณ์ เสรมชากุล (อรุณโรจน์) และคณะ, *เชิงอรรถที่ ๑๖*, น.๘๑.

นี้ มักเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยปัญหาภายนอกตัวของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความยากจน กล่าวคือ ความบกพร่องของรัฐในการบริหารประเทศทางด้านเศรษฐกิจของรัฐเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจำต้องประกอบอาชีพโสเภณีเพื่อหารายได้อันต้องแลกมาด้วยความเสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเอง และความก้าวหน้าของชีวิตที่ถดถอยลง ในทางกลับกัน หากรัฐสามารถจัดการกับปัญหาความยากจนและเศรษฐกิจได้ ประชาชนย่อมมีทางเลือกในการประกอบอาชีพได้มากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพอย่างอื่นที่ให้ความก้าวหน้ากับชีวิต เพราะฉะนั้นเสรีภาพของเอกชนในการค้าประเวณีนั้นไม่ได้มีอยู่อย่างแท้จริงแต่อย่าง การยอมรับให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ชอบตามกฎหมายจึงเป็นการรับรองความไร้สมรรถภาพในอำนาจของรัฐในการบริหารจัดการบ้านเมืองโดยสังเวศคุณค่าความเป็นมนุษย์ของประชาชนนั่นเอง นอกจากนี้ จากการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาและกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของสาธารณรัฐสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่า การค้าประเวณีหรือการเป็นโสเภณินั้น มักจะเกิดขึ้นกับเทศหญิงเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้สะท้อนผ่านกฎหมายต่างๆที่พิจารณาในเบื้องต้นแล้วอาจเห็นว่าเป็นการให้ความคุ้มครองสตรี แต่ถ้าหากพิจารณาที่ลึกลงไปแล้วกฎหมายดังกล่าวทั้งหลายเหล่านั้นอาจเป็นเพียงเครื่องมือการปลดปล่อยความรับผิดชอบของรัฐในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนเพียงเท่านั้น และยังเป็น การรับรองถึงความไม่เสมอภาคทางเพศระหว่างชายและหญิงอีกด้วย

ทั้งนี้ เมื่อการค้าประเวณีเป็นการขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนตามที่อธิบายข้างต้นแล้ว กฎหมายที่รับรองความชอบธรรมของการค้าประเวณีจึงไม่สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration: AHRD) อีกด้วย ซึ่งแม้ว่าปฏิญญาฉบับนี้จะเป็นความตกลงระหว่างประเทศภายในประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีฐานะเป็นเอกสารทางการเมืองที่ไม่มีข้อผูกพันตามกฎหมาย แต่ก็แสดงเจตนารมณ์ของอาเซียนในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างมีนัยสำคัญ การที่ประเทศสมาชิกมีนโยบายของรัฐที่ไม่สอดคล้องกับปฏิญญา ย่อมเป็นการลดความศักดิ์สิทธิ์ของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้เขียนจึงไม่เห็นด้วยที่จะให้ประเทศสมาชิกอาเซียนทำการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายภายในของตนเองให้การค้าประเวณีเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายดังเช่นสาธารณรัฐสิงคโปร์ และยังคงควรกำหนดให้เป็นความผิดอาญาเพื่อรักษาไว้ซึ่งสิทธิมนุษยชน

๕. บทสรุป และข้อเสนอแนะ

แม้การประกอบอาชีพการค้าประเวณีหรือการเป็นโสเภณินั้นจะขึ้นอยู่กับความสมัครใจของบุคคลก็ตาม แต่อย่างไรก็ดี ความสมัครใจนั้นก็ไม่ได้อยู่บนฐานของเสรีภาพของปัจเจกชนอย่างแท้จริง เพราะผู้ที่เลือกที่จะประกอบอาชีพดังกล่าวหาได้มีอิสระในการเลือกที่จะประกอบอาชีพดังกล่าวไม่ หากแต่เป็นการตัดสินใจภายใต้ปัจจัยภายนอกอันเกิดจากการบริหารจัดการของรัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพ การรับรองความชอบธรรมการค้าประเวณีของประชาชนให้ละทิ้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อผลประโยชน์ตอบแทนจึงเป็นสิ่งรัฐไม่อาจกระทำได้ สิ่งที่รัฐพึงปฏิบัติไม่ใช่การกำหนดมาตรการควบคุม หรือกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หากแต่เป็นการแก้ไขความบกพร่องในการบริหารและขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น